

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2387/2021
15.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступају Ристо Лекић и Александар Јоковић, адвокати из ...,, против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2443/21 од 24.06.2021. године, у седници већа одржаној 15.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2443/21 од 24.06.2021. године у ставу првом и трећем изреке и пресуђује: **ОДБИЈА СЕ** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 3573/19 од 14.04.2021. године у ставу другом, трећем и четвртном изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу плати 33.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 15 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3573/19 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе извршено поднеском тужиоца од 09.11.2020. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу исплати заосталу разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.07.2015. до 01.03.2018. године у укупном износу од 2.597.525,71 динар са законском затезном каматом на појединачне месечне износе. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање у име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за обавезно здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености за исти утужени период на основице из става другог изреке ове пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 349.706,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2443/21 од 24.06.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртном изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име разлике плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду, у периоду од 01.07.2015. до 01.03.2018. године исплати укупан износ од 2.597.525,71 динар и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом на сваки доспели појединачни месечни износ, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање у име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за обавезно здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености, за исти период на основице из става другог изреке ове пресуде, као и трошкове парничног поступка у износу од 349.706,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног поступка као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против става првог и трећег правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију на основу члана 403. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану одлуку из става другог и трећег другостепене пресуде у границама одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем тужене од 25.02.2004. године са радног места ... у Одељењу за ... у Управи за борбу против организованог криминала, распоређен са 01.03.2004. године на радно место послови ... (ОСЛ), у Одељењу за сузбијање организованог финансијског криминала у Управи за борбу против организованог криминала. Решењем тужене од 04.01.2006. године распоређен је са 01.01.2006. године на радно место ... (ОСЛ) у Одељењу за ..., Службе за борбу против организованог криминала. Решењем тужене од 01.05.2006. године тужилац – полицијски саветник распоређен је са 01.05.2006. године на радно место ... (ОСЛ) у Одељењу за ..., Службе за борбу против организованог криминала у Управи криминалистичке полиције. Решењем тужене од 10.04.2004. године тужиоцу је утврђен укупни коефицијент плате 17,12. Решењем тужене од 01.07.2006. године тужиоцу је утврђен укупан коефицијент плате 33,75, а решењем тужене од 18.04.2017. године утврђен је укупан коефицијент плате 3,189. Износи досуђени ставом другим изреке првостепене пресуде представљају вредност месечног износа плате тужиоца без минулог рада, исплаћиване у утуженом периоду, чију висину је првостепени суд утврдио на основу налаза вештака економско-финансијске струке те његовог изјашњења и допуне, на чију рачунску тачност парничне странке нису имале примедби. Према датом налазу, поређењем плате тужиоца на претходном радном месту и плате исплаћене након преласка у службу утврђено је да плата тужиоца у утуженом периоду није увећана, односно да тужилац није примио двоструко већу плату у односу на претходно радно место.

У складу са утврђеним чињеничним стањем, с позивом на одредбу члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, те одредбу члана

18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за исплату разлике у заради тужиоца у односу на претходно радно место, до двоструког износа основне зараде, прихватајући налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке, у укупном износу од 2.597.525,71 динар.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име разлике плате до двоструког износа плате по основу обављеног рада и временаведеног на раду у утуженом периоду исплати укупан износ од 2.597.525,71 динар. Другостепени суд у ожалбеној пресуди оцењује да је првостепени суд извео правилан закључак да норме наведене Уредбе представљају посебне материјалноправне прописе, које се као „lex specialis“ примењују у погледу плата запослених службеника у Служби за борбу против организованог криминала и да представљају непосредни правни основ за исплату плате тужиоцу, али да је погрешно применио материјално право када је оценио да по назначеним посебним прописима тужиоцу припада увећана плата до двоструког износа основнице плате без минулог рада коју је остварио на пословима које је обављао у утуженом периоду. Наводи да до закључења расправе пред првостепеним судом тужилац није предочио доказе да је номинални двоструки износ плате остварен на пословима у Министарству унутрашњих послова са којих је ступио у Службу за организовани криминал већи од основнице плате исплаћене тужиоцу у утуженом периоду за рад на пословима у служби. Позивајући се на одредбу члана 231. став 2. ЗПП према којој странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, оцењује да тужилац не може са успехом потраживати новчану исплату по утуженом основу, па је преиначио првостепену пресуду и као неоснован одбио постављени тужбени захтев. С обзиром на акцесорни карактер захтева за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на износе утуженог потраживања разлике плате другостепени суд је ожалбену пресуду преиначио и у ставу другом изреке и као неоснован одбио је и захтев тужиоца за уплату тражених доприноса.

Ценећи ревизијске наводе тужене, Врховни касациони суд закључује да тужилац основано оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС, бр. 24/2005... 32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Према одредби члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“, бр. 72/09... 32/13), која је важила у утуженом периоду, лица која обављају послове и задатке у државним органима посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду. Сагласно ставу 2. наведеног члана закона, плате лица из става 1. овог члана уређује Влада.

Одредбом члана 2. став 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, прописано је да се плата старешине Службе и заменика Старешине службе и овлашћеног службеног лица у Служби, руководиоца и заменика

руководиоца Посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у Посебној притворској јединици обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. ове уредбе.

Чланом 3. став 2. исте Уредбе прописано је да запослени у Служби који нема својство овлашћеног службеног лица има право на плату у двоструком износу плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Ставом 5. наведеног члана Уредбе, предвиђено је да се приликом обрачунавања двоструког износа плата у смислу ст. 1-4. овог члана, не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом.

Врховни касациони суд стоји на становишту да се поменутом уредбом установљава право тужиоцу, као лицу запосленом у Служби за борбу против организованог криминала на исплату двоструког износа зараде коју би у спорном периоду (од 01.07.2015. до 01.03.2018. године) остваривао у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменуту службу. То подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате код Службе за борбу против организованог криминала.

Према правном ставу Врховног касационог суда, усвојеном 13.10.2020. године, лица, запослени који су пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала и Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у МУП-у имају право на двоструки износ плате коју би остварила на пословима и задацима у том министарству уз ограничење из одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела. Дакле, наведеним законом и поменутом Уредбом установљено је право тужиоца, као лица запосленог у Служби за борбу против организованог криминала, на исплату двоструког износа плате коју би остваривао у спорном периоду (од октобра 2012. до октобра 2015. године) у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменуту службу. То подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате код Службе за борбу против организованог криминала.

Код наведеног, Врховни касациони суд указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право приликом одмеравања двоструког износа месечне основне плате тужиоцу, након распоређивања на радном месту у Служби за борбу против организованог криминала. Ово из разлога што је другостепени суд, као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду, прихватио само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно место у Служби за борбу против организованог криминала, при чему нису узете у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна, како је то правилно учинио првостепени суд.

У том смислу, правилно је закључио првостепени суд да тужиоцу припада право на исплату неисплаћене разлике плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду, за период од 01.07.2015. до 01.03.2018. године, у укупном износу од 2.597.525,71 динар, са досуђеном затезном каматом, у свему према садржини налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом процесних овлашћења из члана 416. Закона о парничном поступку, преиначио другостепену пресуду у ставу првом и трећем изреке тако што је одбио жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3573/19 од 14.04.2021. године у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу исплати заосталу разлику плате до двоструког износа плате по основу обављеног рада и времена проведеног на раду у укупном износу од 2.597.525,71 динар са законском затезном каматом на појединачно досуђене месечне износе и обавезао тужену да у корист тужиоца изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.07.2015. до 01.03.2018. године на плате до досуђеног износа, као и у делу који се односи на одлуку о трошковима првостепеног поступка.

Одлуку у другом ставу изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредаба чл. 153, 154. и 165. став 2. ЗПП те је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 33.000,00 динара, на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, а у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12).

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић